

Sygn. akt III C 384/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, Wydział III Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Dagmara Kowalczyk - Wrzodak

Protokolant: st. sekr. sąd. Agata Skopińska

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w Ł.

przeciwko B. G.

o zapłatę

na skutek zarzutów pozwanej od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym

1. uchyła nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 29 grudnia 2017 r. sygn. akt III Nc 1683/17 w całości;
2. oddała powództwo.

Sygn. akt III C 384/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 listopada 2017 r. powódka (...) Spółka Akcyjna w Ł. wniosła o zasądzenie od pozwanej B. G. na podstawie weksla w postępowaniu nakazowym kwoty 30.592,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 maja 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka podała, że dysponuje należycie wypełnionym wekslem in blanco z klauzulą bez protestu wystawionym przez T. G. i poręczonym przez pozwaną. Pozwana podpisała deklarację wekslową wskazującą stosunek prawny będący podstawą wystawienia weksla. Podstawą tą była umowa generalna gwarancji ubezpieczeniowej nr (...). (...) z dnia 7 maja 2014 r. Przedmiotowy weksel zabezpieczał roszczenie zwrotne powódki z tytułu wypłaconych przez powódkę na rzecz beneficjenta kwot z gwarancji. Do pozwu załączono przedmiotowy weksel (pozew – k. 3-4).

W dniu 29 grudnia 2017 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym uwzględnił powództwo w całości (nakaz zapłaty – k. 21).

Z zachowaniem ustawowego terminu pozwana wniosła zarzuty od nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz zapłaty w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa. Pozwana podniosła, iż powód wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. nie wykazał dochodzonego roszczenia co do wysokości, z żaden dokument dołączony do pozwu nie wykazuje

wysokość dochodzonej kwoty. Nadto pozwana podniosła, iż przedsądowe wezwanie do zapłaty nie zostało pozwanej skutecznie doręczone z uwagi na wysłane na nieprawidłowy adres (zarzuty – k. 23-25).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 maja 2014 r. pomiędzy powódką (...) Spółką Akcyjną w Ł. a T. G. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) U (...) T. G., zwanym w umowie „zobowiązanym” została zawarta umowa generalna o gwarancje ubezpieczeniowe nr (...).

Przedmiotem umowy było udzielenie przez powódkę gwarancji ubezpieczeniowych. Zgodnie z § 1 umowy, niniejszą umową strony objęły gwarancje ubezpieczeniowe wymienione w załączniku nr 2 do umowy. Dalej w umowie wskazano, iż w oparciu o niniejszą umowę mogą być wystawiane następujące gwarancje: gwarancje ubezpieczeniowe zapłaty wadium, gwarancje ubezpieczeniowe należytego wykonania kontraktu, gwarancje ubezpieczeniowe właściwego usunięcia wad i usterek.

Umowa została zawarta na okres od 7 maja 2014 r. do 6 maja 2015 r. Łączny limit gwarancji ubezpieczeniowych czynnych w okresie w.w. strony określiły na 500.000 zł. Przy ustalaniu kwoty wykorzystanego limitu uwzględniane miały być gwarancje wystawione w okresie obowiązywania niniejszej umowy oraz gwarancje wystawione przed zawarciem umowy, których termin ważności jeszcze nie minął.

Zawarcie umowy nie stanowiło dla powódki bezwzględnego obowiązku wystawienia gwarancji. Po dokonaniu oceny ryzyka powódka miała prawo odmówić wystawienia gwarancji (§ 1 umowy).

Zgodnie z deklaracją wekslową z dnia 7 maja 2014 r., w dniu tym T. G. wystawił weksle in blanco na zabezpieczenie zobowiązań na rzecz powódki z tytułu gwarancji ubezpieczeniowych wystawionych przez powódkę w wykonaniu umowy z 7 maja 2014 r. nr (...).

Zgodnie z deklaracją wekslową, powódka została uprawniona od wypełnienia weksli w każdym czasie w razie braku zapłaty przez T. G. kwoty odpowiadającej wypłaconym przez powódkę odszkodowaniom z tytułu wystawionych w tym okresie gwarancji. Powódka została uprawniona do wpisania kwoty wekslowej obejmującej kwotę wypłaconych odszkodowań powiększonych o odsetki za opóźnienie za okres od upływu terminu do zapłaty wskazanego w wezwaniu do dnia wyznaczonego terminu płatności weksla. Powódka została umocowana do opatrzenia weksla według swojego uznania miejscem i datą wystawienia weksla, datą płatności weksla, nazwą i siedzibą, remitenta, klauzulą bez protestu, domicylem, przy jednoczesnym zawiadomieniu wystawcy listem poleconym wysłanym najpóźniej na 5 dni przed terminem płatności weksla.

W dokumencie deklaracji wekslowej pozwana złożyła oświadczenie o poręczeniu za zapłatę w.w. weksli i wyraziła zgodę na uzupełnienie weksla przez powódkę zgodnie z warunkami określonymi w deklaracji wekslowej, przy czym w sytuacji wypełnienia weksla winna być na równi z wystawcą weksla zawiadomiona o tym listem poleconym, wysłanym najpóźniej na 5 dni przed terminem płatności weksla (deklaracja wekslowa – k. 6).

Powódka wypełniła jeden z w.w. weksli na kwotę 30.592 zł. W wekslu wskazano jako miejsc wystawienia K., jako termin płatności 11 maja 2016 r., klauzulę „bez prostu”, „na zlecenie (...) S.A. w Ł.”, jako miejsce płatności, Ł.. Weksel został wystawiony przez T. G. i poręczony przez B. G. (weksel – k. 5).

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Jako podstawę faktyczną żądania pozwu powód wskazał poręczenie przez pozwaną za zapłatę weksla załączonego do pozwu, wystawionego przez T. G. podnosząc, że stosunkiem podstawowym na zabezpieczenie którego wystawiono weksel była umowa generalna o gwarancje ubezpieczeniowe nr (...) z dnia 7 maja 2014 r. Tymczasem pozwana,

w złożonych zarzutach od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, zakwestionowała wysokość dochodzonego roszczenia, wskazując, że z dokumentów załączonych do pozwu nie wynika wysokość dochodzonego roszczenia.

Przedmiotowy weksel został wystawiony jako weksel in blanco i następnie wypełniony przez powódkę jako remitenta. Zobowiązanie osób podpisanych na wekslu in blanco jest warunkowe w tym sensie, że wywołuje pełne skutki prawne dopiero wówczas, gdy weksel zostanie wypełniony i odpowiada przepisom prawa wekslowego. Weksel załączony do pozwu spełnia wszelkie wymogi formalne weksla trasowanego określone w art. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (t. jedn. - Dz.U. z 2016, poz. 160). Pozwana złożyła podpis na odwrocie weksla jako poręczyciel wekslowy, przy podpisie umieszczając na wekslu słowo poręczam. Wobec braku wskazania za czyje zobowiązanie udzielono poręczenia należy uznać, iż dotyczy ono wystawcy weksla (art. 31 ustawy). Spełnione zostały zatem wymogi formalne poręczenia wekslowego określone w art. 30 i n. ustawy. Pozwana odpowiada zatem za zapłatę weksla pod tymi samymi warunkami i w tym samym zakresie co wystawca przedmiotowego weksla.

Zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny, jest oderwane od swej podstawy prawnej, co znajduje wyraz w ogólnej zasadzie, że zarzuty dłużnika wynikające ze stosunku podstawowego są wyłączone wobec osoby, która nabyła prawa z weksla przez indos (art. 17 ustawy). Jeżeli jednak posiadaczem weksla jest pierwszy wierzyciel, remitent, dłużnik może mu przeciwstawić także zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego łączącego go z wierzycielem, co stanowi zdecydowane złagodzenie abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego. W braku skutecznych zarzutów wekslowych, dłużnik wekslowy może zatem kwestionować samo istnienie lub rozmiar roszczenia wekslowego ze względu na jego związek ze stosunkiem podstawowym. Spór przenosi się wówczas z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 lipca 2016 r., sygn. akt VI ACa 1354/15, Lex nr 2137044).

W okolicznościach niniejszej sprawy z uwagi na to, iż posiadaczem weksla jest remitent, pozwana może zatem, tak jak wystawca weksla, skutecznie podnosić zarzuty dotyczące stosunku podstawowego, będącego przyczyną wystawienia weksla.

Przedmiotowy weksel, zgodnie ze złożoną do akt deklaracją wekslową, miał stanowić zabezpieczenie spłaty zobowiązań wystawcy weksla względem powódki z tytułu gwarancji ubezpieczeniowych wystawionych przez powódkę w wykonaniu umowy generalnej o gwarancje ubezpieczeniowe z dnia 7 maja 2014 r.

Pozwana zakwestionowała prawidłowość wypełnienia weksla in blanco w zakresie sumy wekslowej wskazując, że powódka nie złożyła żadnych dowodów wskazujących na wysokość dochodzonego roszczenia.

W świetle powyższego należy podnieść, iż jakkolwiek przyjmuje się w orzecznictwie, iż ciężar dowodowy wykazania nieprawidłowego wypełnienia weksla in blanco obciąża dłużnika, to jednak w okolicznościach sprawy należy uznać, iż to powód nie sprostał obowiązkowi dowodowemu, co w efekcie skutkowało oddaleniem powództwa.

Zakwestionowanie przez pozwaną dochodzonego roszczenia przeniosło spór na grunt stosunku podstawowego będącego źródłem wystawienia weksla. Zgodnie z umową z 7 maja 2014 r., powódka zobowiązała się do udzielenia na wniosek T. G. gwarancji ubezpieczeniowych zapłaty wadium, należytego wykonania kontraktu i właściwego usunięcia wad i usterek, przy czym po stronie powódki nie było bezwzględnie obowiązku wystawienia gwarancji ubezpieczeniowej. Powódka miała prawo odmówić wystawienia gwarancji, po ocenie ryzyka. Powódka w pozwie nie sprecyzowała jakiej konkretnie gwarancji ubezpieczeniowej dotyczy suma wekslowa i jak suma ta została wyliczona, odwołując się jedynie do umowy ramowej z 7 maja 2014 r. Weksel zabezpieczać miał, zgodnie z deklaracją wekslową, zobowiązania wystawcy wynikające z konkretnych gwarancji ubezpieczeniowych udzielonych przez powódkę w ramach umowy generalnej, a nie roszczenia wynikające z umowy generalnej. Brak sprecyzowania przez powódkę gwarancji ubezpieczeniowej, której dotyczy suma wekslowa, jej skonkretyzowania co do rodzaju, daty udzielenia, stosunku zobowiązaniowego, którego dotyczyła, drugiej strony tego stosunku, uniemożliwia kontrolę prawidłowości wypełnienia weksla i ustalenia zarówno zasady, jak i zakresu odpowiedzialności wystawcy weksla, a zatem również pozwanej, jako poręczyciela wekslowego. Brak ustosunkowania się przez powódkę do podniesionego przez pozwaną zarzutu przez zgłoszenie dowodów na okoliczność wysokości zobowiązania ze stosunku

podstawowego, czy chociażby wyjaśnienia jaka konkretna gwarancja bankowa, zabezpieczająca jakie zobowiązanie wystawcy weksla jest źródłem wiarygodności zabezpieczonej wekslem uniemożliwia w istocie zarówno pozwanej, jak i sądowi odniesienie się do prawidłowości określenia sumy wekslowej, w szczególności uniemożliwia pozwanej zgłoszenie ewentualnych wniosków dowodowych dotyczących wysokości zobowiązania. Pozwana znając faktyczne źródło odpowiedzialności wystawcy weksla mogłaby przecież podnieść względem powódki jako remitenta zarzuty niewykonania czy nienależytego wykonania umowy, jak również stricte dotyczące wysokości wypłaconego w ramach konkretnej gwarancji odszkodowania. Brak dostatecznego sprecyzowania podstawy faktycznej żądania, przy przeniesieniu na skutek stanowiska pozwanej sporu na grunt stosunku podstawowego skutkować musiał oddaleniem powództwa. Ciężar dowodowy w tym zakresie obciążał bowiem powódkę, zgodnie z art. 6 k.c.

Wobec powyższego, na podstawie art. 496 k.p.c. Sąd uchylił nakaz zapłaty i oddalił powództwo.